AKTUALITEITEN

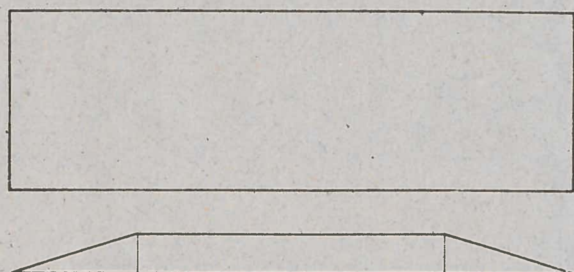
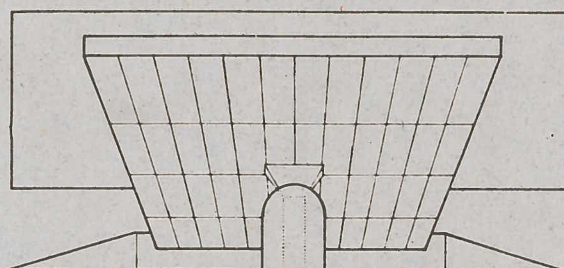
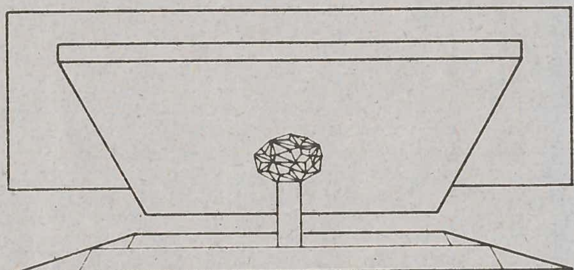
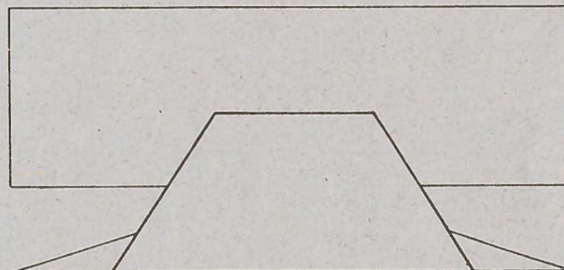
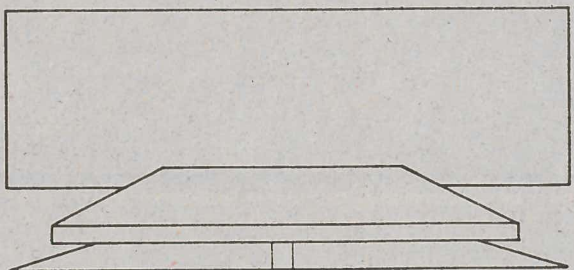
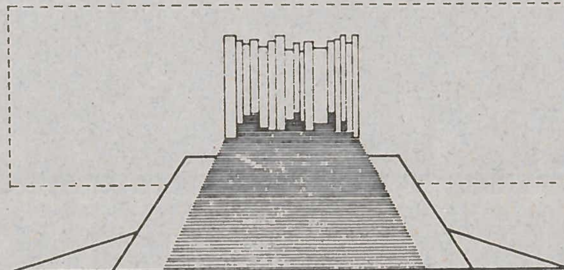
B.A.S.T.T. vzw
Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50
verschijnt tweemaandelijks

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden

nummer 24 juni 1987

De heer Guido CANFYN
Fonteinstraat 53
2200 BORGERHOUT

BASTT vzw

J. Svoboda
Reingold - Wagner - Covent Garden London 1974

Aan dit nummer werkten mee:
Cammans J. , Darden D. , Werckx R.

TEATER EN STUDIO ONDERHOUD

REINIGEN TER PLAATSE

- RONDHORIZONTEN
- VOORDOEKEN
- ZETELS
- MUURBEKLEDING
- VLOERBEKLEDING

BESCHERMENDE BEHANDELINGEN

- ANTIEKE WEEFSELS
- ANTIEKE KLEDIJ
- ANTIEKE WANDTAPIJTEN

APPLIKATIES

- ANTISTATISCHE
- VLAMWERENDE
- KREUKWERENDE

Willebrord Jacobs
Textielreinigers sinds 1890
Herentalse Baan 134
2100 ANTWERPEN(DEURNE)
03/321 89 14

QUADRIENNALE - PRAAG '87

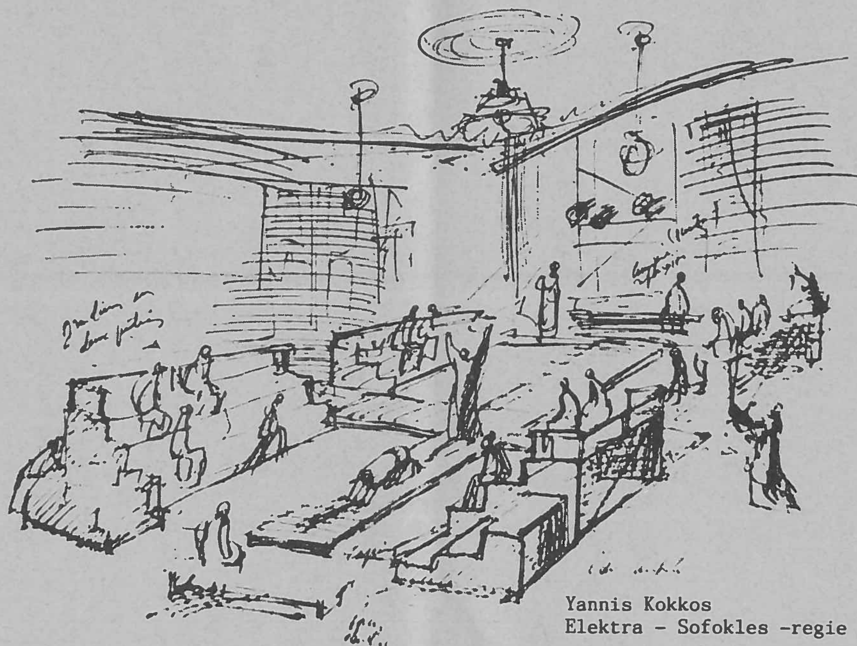
In dit nummer stellen we U de Vlaamse Scenografen voor die deelnamen aan de Quadriënnale te Praag, tijdens de voorbije maand juni.

In een volgend nummer zullen we trachten een overzicht te geven van hetgeen deze Quadriënnale te bieden had op het gebied van de scenografie, de theaterarchitektuur en de opleidingen voor scenografie.

De belangrijkste prijzen gingen naar:

- USA : voor hun stand en deelname.
- Yannis Kokkos: voor zijn scenografie van Elektra van Sofokles in regie van A. Vitez (Théâtre nat. de Chaillot Paris 1986)
- Liisi Tandefelt : voor de kostuums van My Fair Lady (Finland 1985)
- USSR : voor de thematische tentoonstelling van de werken van Tchekhov.
- DDR : voor de theaterarchitektuur
- Svoboda en Vychodil werden gelauwerd bij de Tchechische deelname.

Een bijzondere prijs geschonken door de OISTAT voor de scholen ging naar de USSR (Rakoeska) en Oostenrijk (Mozarteum te Salzburg), en naar de Jan Van Eyck Academie te Maastricht onder de leiding van WERNER DE BONDT voor het ontwerp van de stand.

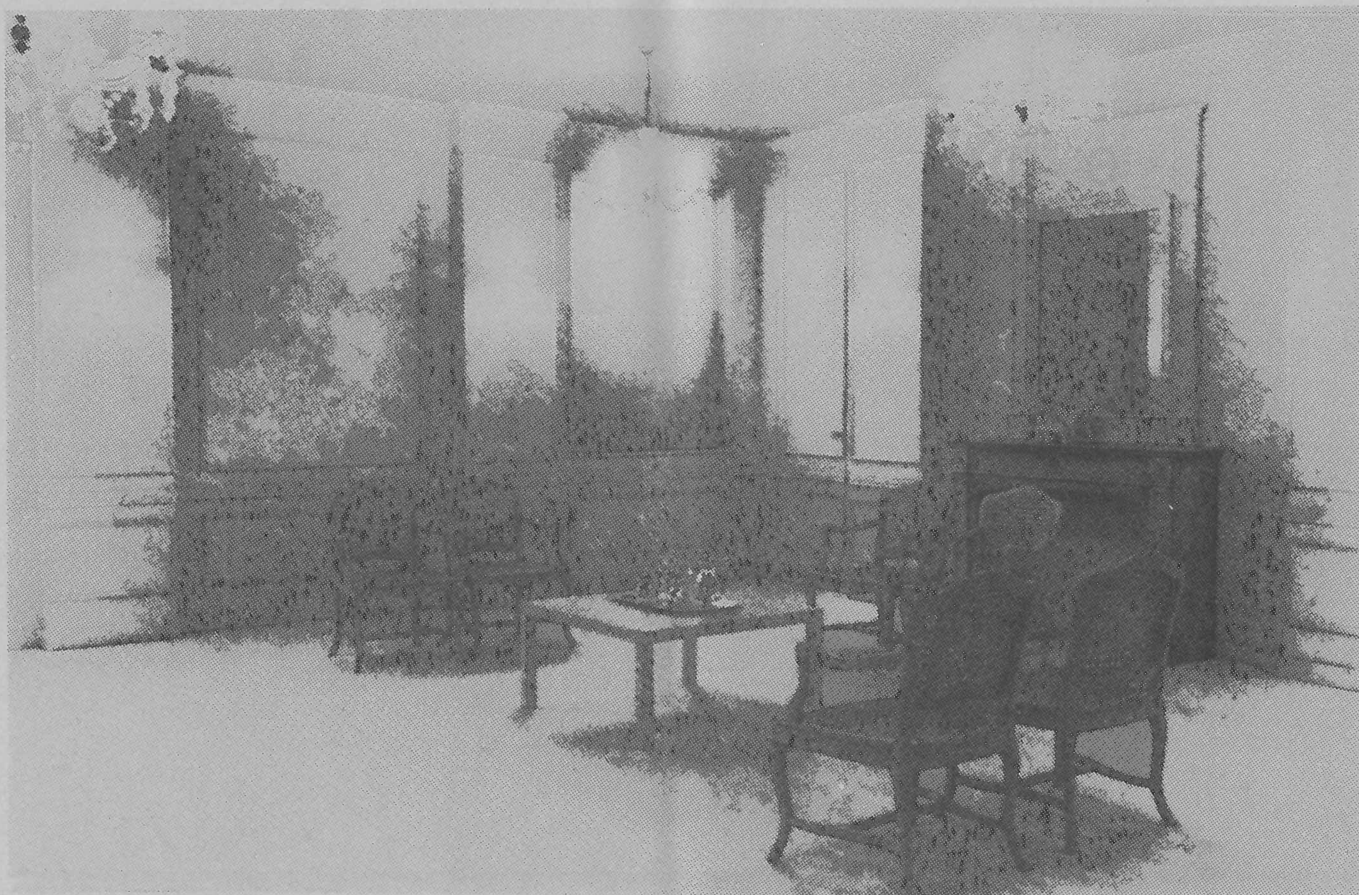

Yannis Kokkos
Elektra - Sofokles -regie A.Vitez Nanterre 1971

JACQUES BERWOUTS 1945

OPLEIDING
Afgestudeerd aan het RITCS te Brussel als dramaturg.
Assisentie in de Koninklijke Muntschouwburg.
WERK
Bedrijvig in theater als dramaturg, scenograaf en produktieleider.
Werkte voor ARCA-Gent, Vertikaal-Gent, BRT-Brussel, NTG-Gent, Daska-films, Speelteater, Le Jazz-ballet de Paris.
Schreef de musical Don naar Don Juan van Molière en vertaalde o.a. Uub Roi en Piaf.
Is heden werkzaam als uitvoerend producent bij teater Malpertuis te Tielt.
Realiseerde een veertigtal dekors voor teater, televisie en film.

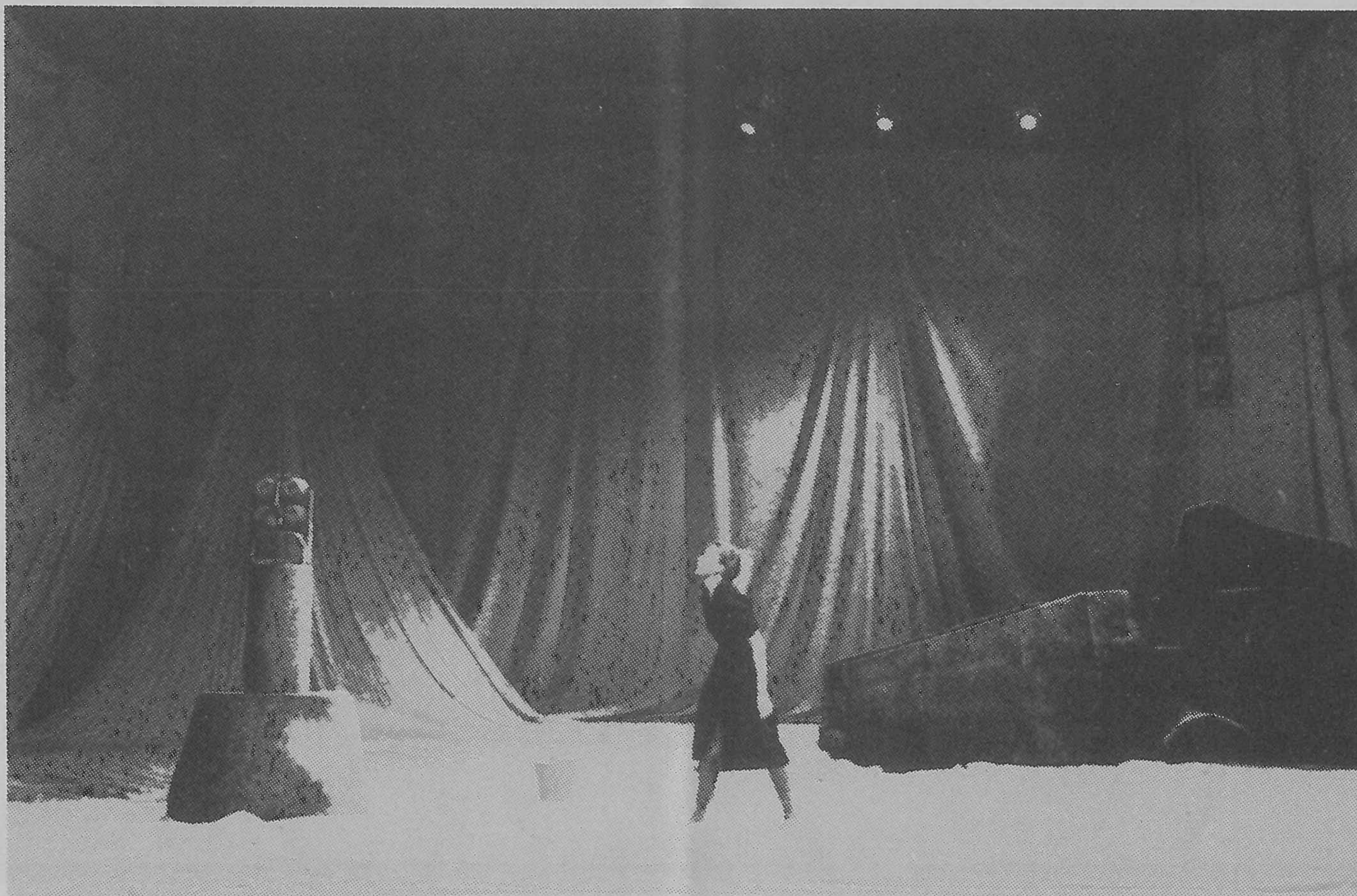
DE GETEMDE FEEKS
SHAKESPEARE
TEATER MALPERTUIS
1986-1987
REGIE: DIRK TANGHE

JOHN BOGAERTS 1940

OPLEIDING
Studeerde binnenhuisarchitektuur aan het NHIBS te Antwerpen.
Volgde akteursopleiding aan het ADK (Atelier voor Dramatische Kunst).
WERK
Sinds 1961 werkzaam in de Koninklijke Nederlandse Schouwburg te Antwerpen, eerst als akteur, later als huisontwerper dekor, kostuum, affiches, maskers, ...
Maakte verscheidene scenografieën voor teaters in binnen- en buitenland.
Nam deel aan verschillende tentoonstellingen en maakte twee korte speelfilmen.

DE VLIEGEN
SARTRE
KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHOUWBURG
1986-1987
REGIE: LEO MADDER

MARC CNOPS 1949

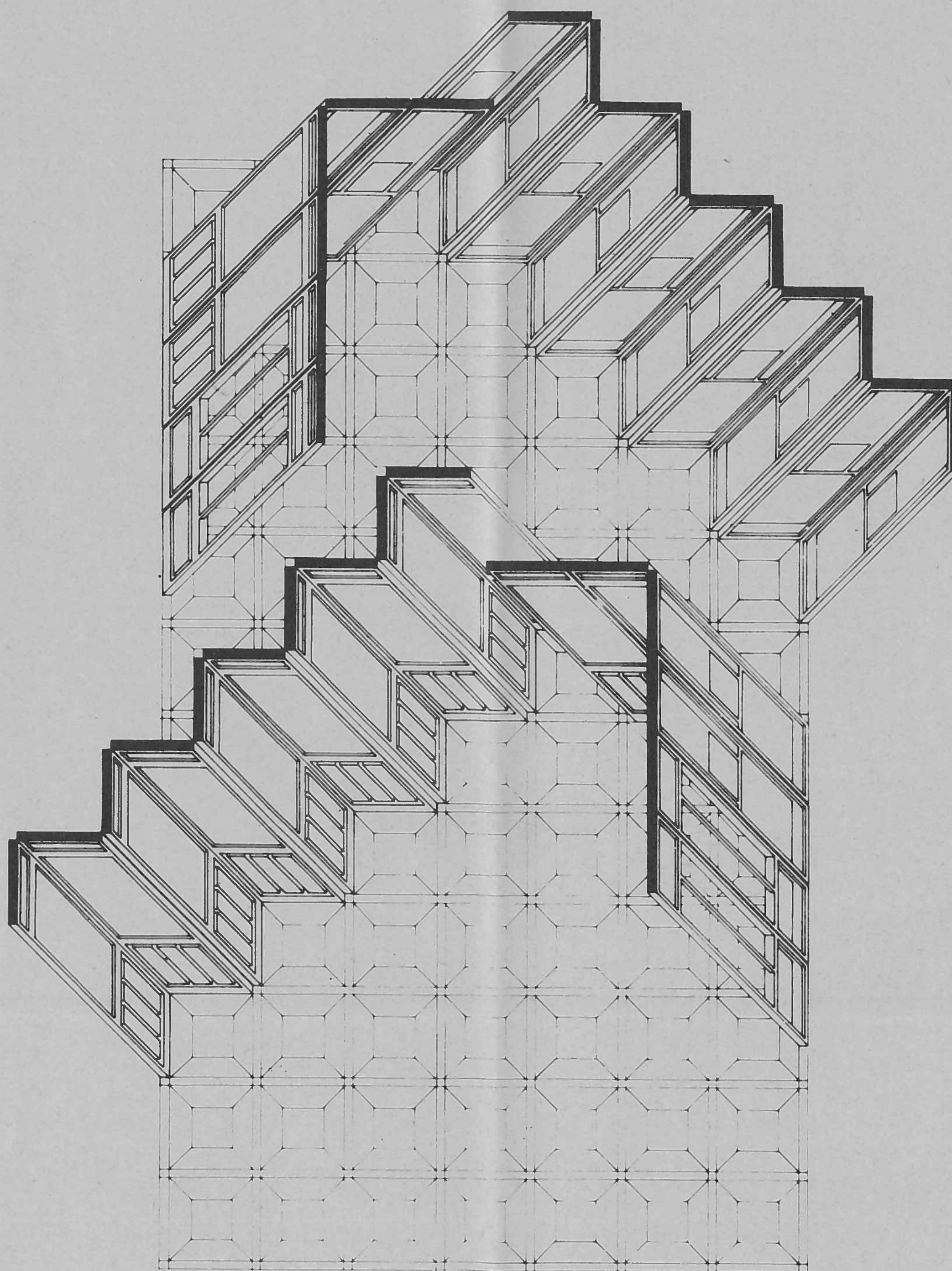
OPLEIDING
Studeerde aan het RITCS (Rijksinstituut voor Toneel- en Cultuurspreiding) te Brussel, afdeling film.
WERK
Free-lance scenograaf voor een 70-tal teater- en filmprodukties in België en Nederland, waaronder NTG, ARCA, Théâtre National, Raamteater, Toneelgroep, KVS, KNS, FACT, Publieksteater, La Terazza, Muntschouwburg en Show Igedo in Düsseldorf.

WINTERSPROOKJE
SHAKESPEARE
GROEP THEATER AMSTERDAM
1983
REGIE:

WERNER DE BONDT 1943
OPLEIDING
Architektuur en stedebouw aan het NHIBS te Antwerpen.
WERK
Architekt met private praktijk.
Docent aan het HIDK, Studio Herman Teirlinck, Antwerpen.
Hoofd afdeling teatervormgeving aan de Jan van Eyck Akademie te Maastricht Nederland.
76-tal teaterdekors, verscheidene woningen, winkels, appartementsgebouwen, het teater Ancienne Belgique te Brussel, projekt Toneelakademie te Antwerpen.

SCHIJN BEDRIEGT
THOMAS BERNHARD
ARCA GENT
1986
REGIE: ALFONS GORIS

LUK DE BRUYKER 1953

OPLEIDING
Autodidakt.
WERK
Werkte van 1973 af samen met auteur-regisseur Freek Neyrinck aan de research in theorie en praktijk van de mengvorm figuren en akteurs samen met het Teater Taptoe-gezelschap.
Namen deel aan diverse binnen- en buitenlandse festivals (Frankrijk, Polen, Turkije, USA, Portugal, ...).
Hij ontwierp voor akteurs en figuren in kombinatie, zowel grootschalige als miniatuurkoncepten.
Hij specialiseerde zich in het aanpassen van niet teaterruimtes tot spektakelvriendelijke environnementen, zo ondermeer een kasteel, een garage, de Salons van de Opera, enz...
Hij ontwierp voor de BRT-televisie, o.a. de poppen voor de poppenfilmreeks "Pistasj en PaStisj" (1980).

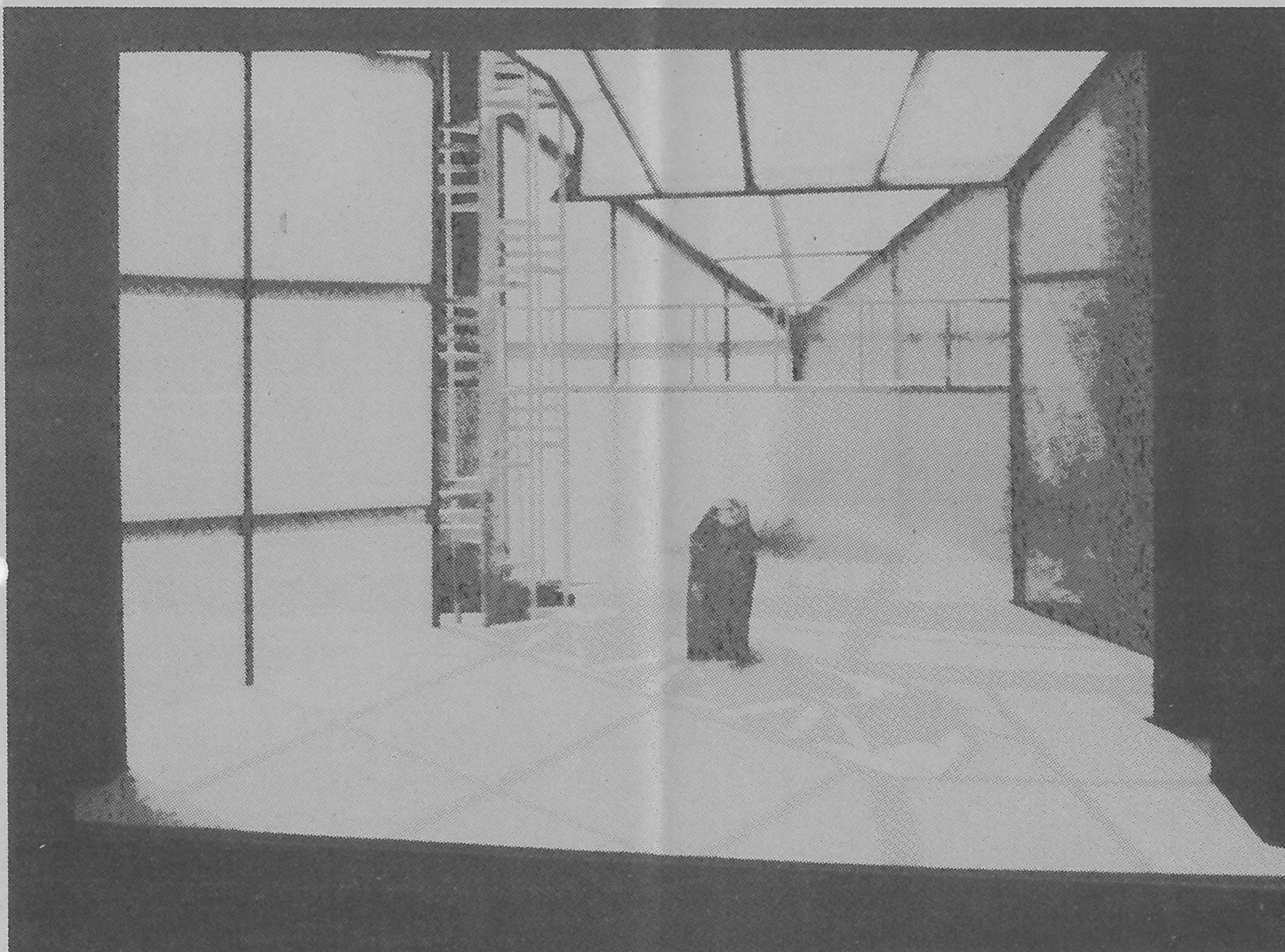
THOMAS ZIT TE DROMEN IN DE KLAS
TEATER TAPTOE
1981
REGIE: FREEK NEIRYNCK

HARTWIG DOBBERTIN 1953

OPLEIDING
Studeerde af in 1971 aan de kunstafdeling van het Musisch-Pedagogisch Gymnasium van Oberhausen.
Deed gedurende één seizoen stage aan de Bühnen der Stadt Essen.
WERK
Free-lance scenograaf.
Was gedurende drie seizoenen hoofd van het dekoratelier bij het RVT.
Ontwierp verschillende dekors voor o.a. BENT, KJT, Fakkelteater, Korrekelder, BKT, Eigentijds Podium, Tejater Tenoeter, KVS, NVT, Tiedrie.

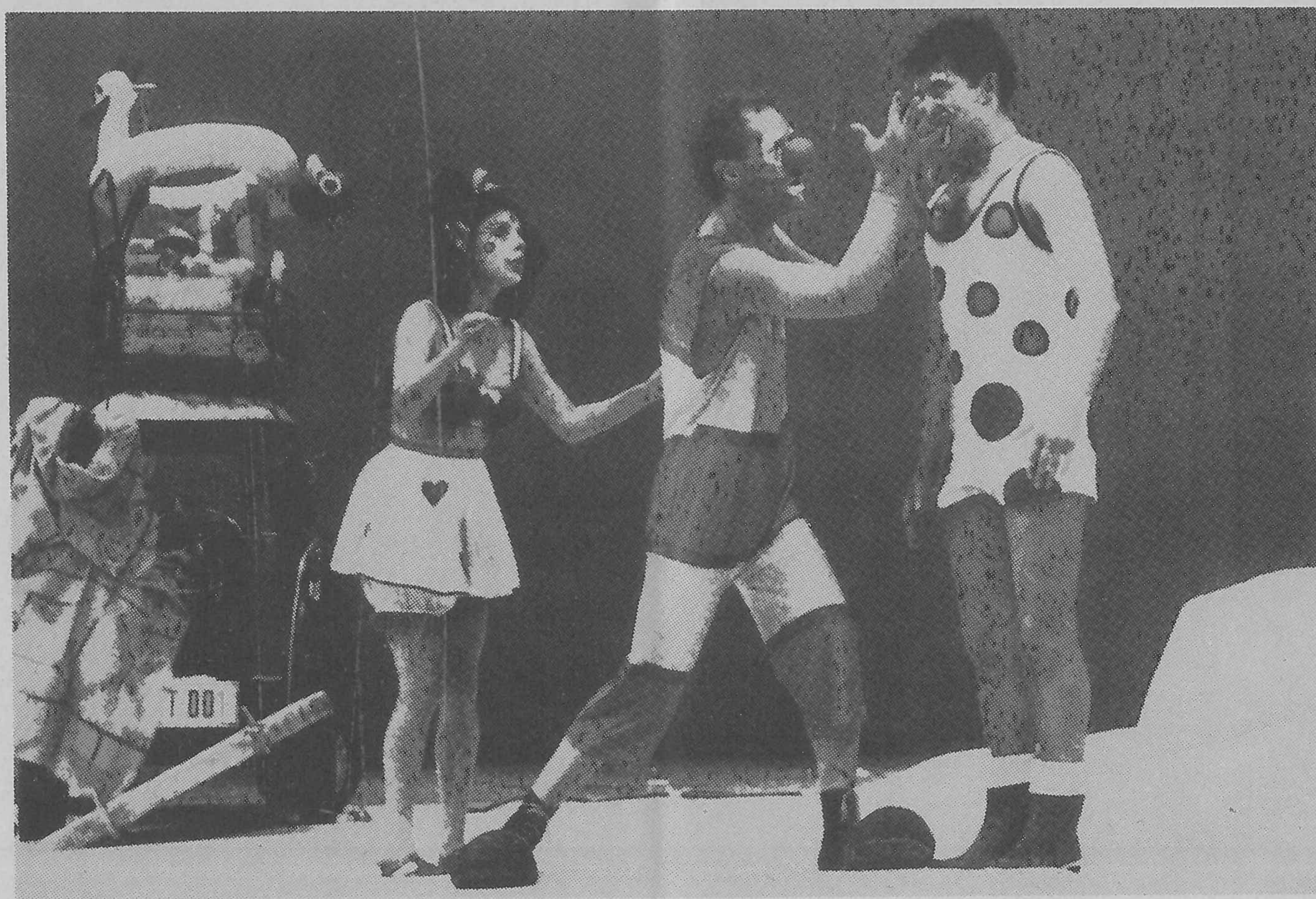
AGNES OF GOD
JOHN PIELMEYER
KONINKLIJKE VLAAMSE SCHOUWBURG
1986
REGIE: RENE VERHEEZEN

ELLY HAEGEMANS 1959

OPLEIDING
Afgestudeerd in 1981 aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Antwerpen, afdeling toneelkostuumontwerp.
WERK
Kostuumontwerpster.
Is dit seizoen in vaste dienst van het RVT als hoofd van het kostuumatelier.
Ontwierp kostuums voor verscheidene produkties van o.a. ARCA, Fakkelteater, Tejater Tenoeter, Opera voor Vlaanderen, BKT, MKT en KJT.

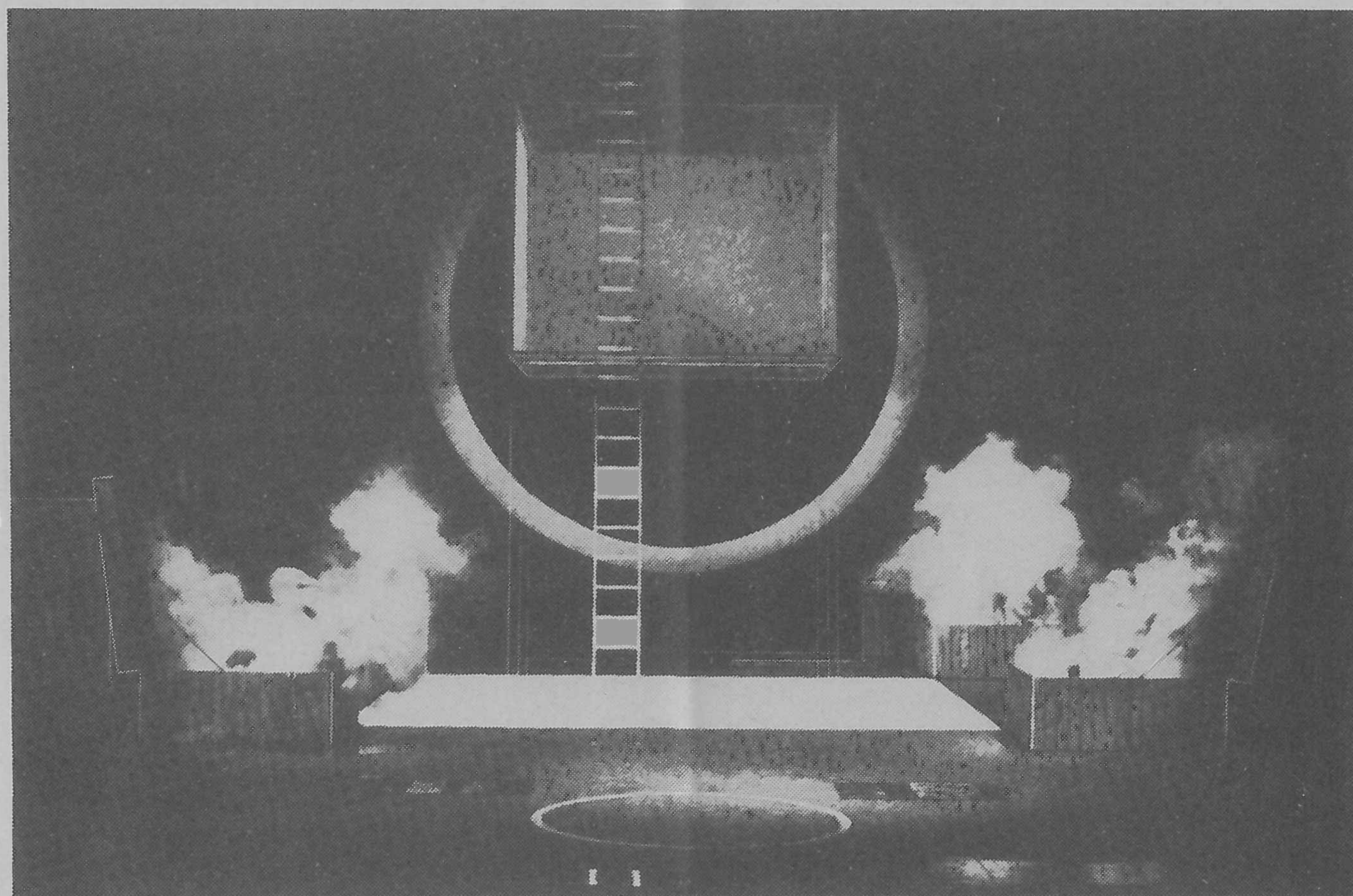
MET CLOWNS OP SCHOOLREIS
K. CAMPBELL & F.K. WAECHTER
KONINKLIJK JEUGDTHEATER ANTWERPEN
1986-1987
REGIE: JAN VERBIST

ANDREI IVANEANU 1936

OPLEIDING
Studeerde te Boekarest dekorbouw en kostumering en te Polen specialiseerde hij zich in de studie van het kostuum.
WERK
Is 27 jaar aktief in teaterdekor, waarvan 12 jaar in Roemenië.
Maakte dekor- en kostuumontwerpen voor teaters en gezelschappen in binnen- en buitenland.
Nam deel aan verscheidene scenografietentoonstellingen waaronder de Triënnale te Novi-Sad en de Quadriënnale te Praag.

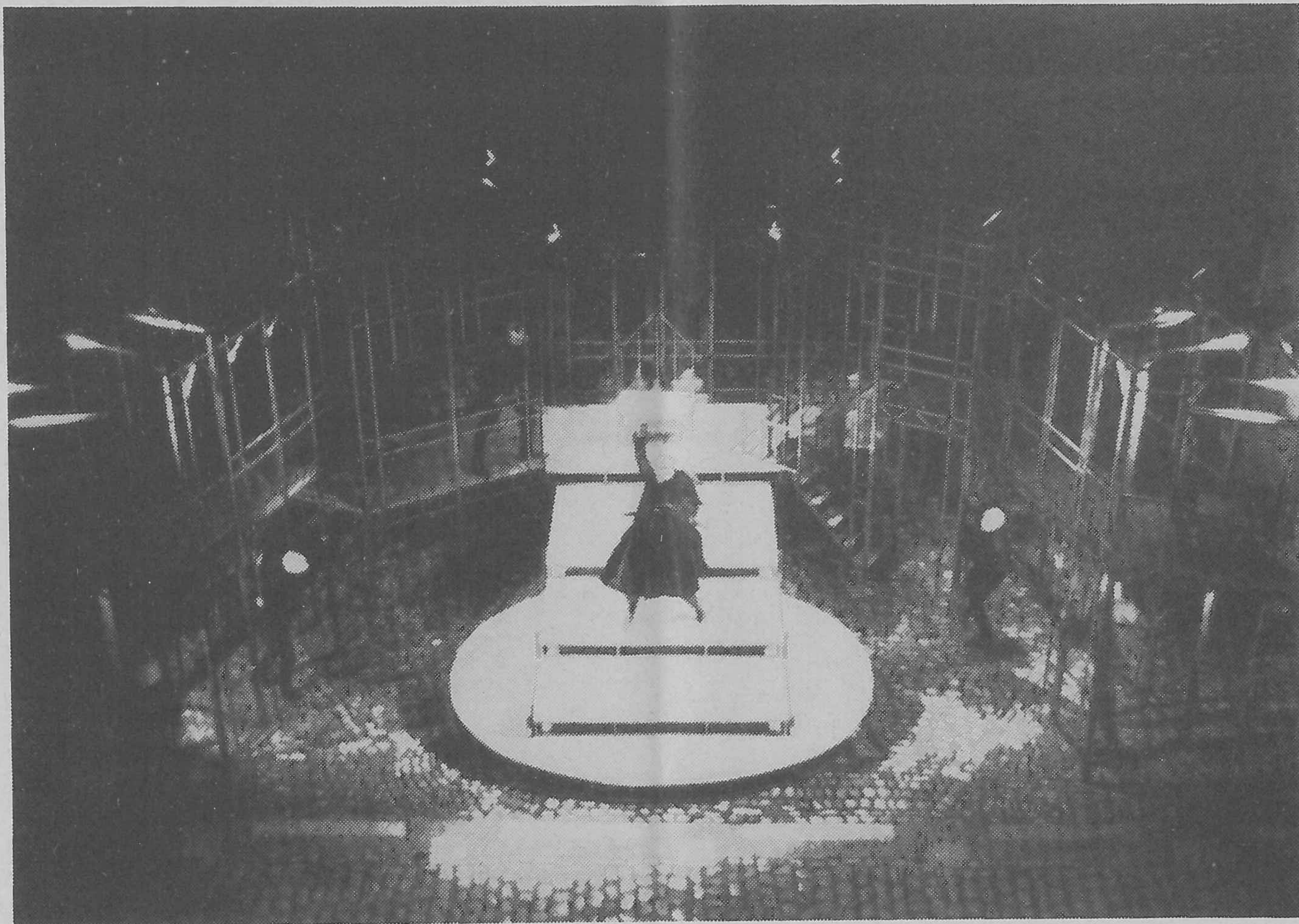
MIDZOMERNACHTSDROOM
SHAKESPEARE
NEDERLANDS TONEEL GENT
1981
REGIE: JEAN-PIERRE DE DECKER

JEROME MAECKELBERGH 1945

OPLEIDING
Volgde lessen schilderen (De Bruyne, De Rover) en beeldhouwen (Van Esbroeck, Heyndrickx) aan de Koninklijke Akademie te Antwerpen.
In 1962 leerling aan het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen (Crommelynck, Slabbinck).
WERK
Sinds 1964 medewerker (kostuum, dekor, licht, geluid) van Jaak Van Luyth in het Reizend Danstoneel en zijn assistent art-director voor enkele films in regie van Rik Kuypers.
Sinds 1977 free-lance dekor- en kostuumontwerper voor verscheidene teaters in Antwerpen, meestal in nauwe samenwerking met regisseur Mark Schillemans.
Nam reeds deel aan de PQ83 en de Triënnale 84 te Novi-Sad.

RICHARD III
SHAKESPEARE
REIZEND VOLKSTEATER
1986
REGIE: MARK SCHILLEMANS

ROOS WERCKX 1945

OPLEIDING

Binnenhuisarchitektuur aan het HONIM te Brussel.
Vervolmakingskursussen vormgeving bij K.N. Elno.

WERK

Zelfstandig ontwerpster van o.m. stands, inrichtingen, objekten.
Werkt samen met Luc Dhooghe aan diverse teaterprojekten voor teaters in Brussel en Gent.
Bekroning "Eerste prijs" van de internationale architektuurwedstrijd ingericht door OISTAT (Praag '83) met als thema "A theatre for touring companies".

LUK DHOOGHE 1939

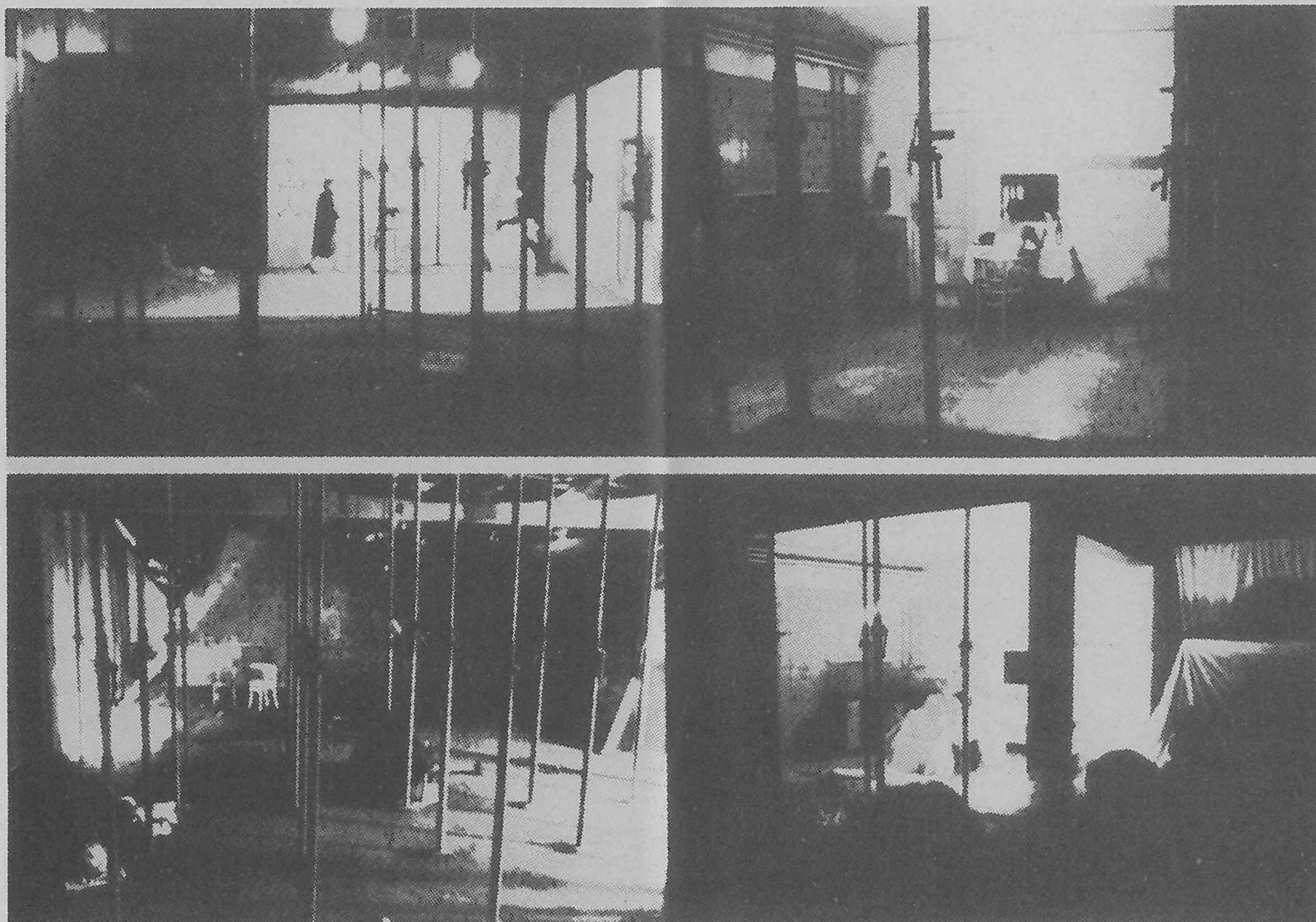
OPLEIDING

Architektuur aan het SLHAI te Brussel.
Vervolmakingsjaar aan de architektuurfakulteit van de universiteit van Zagreb, Joegoslavië o.l.v. architekt Rodovan Niksic.
Stages bij architekt Mart Stam te Amsterdam en Leon Palm te Brussel.

WERK

Architekt en scenograaf in samenwerking met Roos Werckx.
Assistent aan de afdeling architektuur van het SLHAI te Brussel.
Docent scenografie aan het door hem opgerichte atelier voor scenografie van het SLHAI te Brussel.
Verscheidene dekors voor teaters in Brussel en Gent.
Bekroning "Eerste prijs" van de internationale architektuurwedstrijd ingericht door OISTAT (Praag '83) met als thema "A theatre for touring companies".

MEDEA/MATERIAAL
MEDEA VAN EURIPIDES
VERKOMMENES UFER-MEDEA MATERIAL-
LANDSCHAFT MIT ARGONAUTEN VAN HEINER MÜLLER
CONTROVERSE/ARCA NET/T19 GENT
1984
REGIE: POL DEHERDT/LUKAS DE BRUYCKER

INTERVIEW MET MACHIEL LIEVAART

MACHIEL LIEVAART (44)

is Hoofd Toneeldienst

bij de technische organisatie van het Muziektheater

te Amsterdam

'We zijn gestart met een kleine crew ervaren mensen van Opera en Ballet, maar 70% van de mensen met wie ik nu werk had nog nooit theater gezien. Het lijkt er fabrieksmatig toe te gaan; het produktietempo ligt zo hoog, dat de tijd om echt artistiek mee te denken ontbreekt. Alleen al de toneeldienst omvat 44 mensen. We starten om 8 uur 's morgens, dan wordt de repetitie van half 11 voorbereid. Die gaat tegen half 3 weer van het toneel af, dan wordt de avondproduktie klaar gemaakt. Mensen werken in blokken van 8, 9 uur per dag.'
'Ikzelf begin om 8 uur, half 9, werk tot 's avonds 12 uur. Zeven dagen per week. Behalve aan wat er op dat moment op het toneel plaats vindt, werk ik aan de voorbereiding van de nieuwe produkties, die technisch met de produktieleider besproken moeten worden. Ik heb m'n afspraken; van de werkindeling van alle werkrepetities die her en der in het gebouw plaatsvinden, stel ik het rooster samen. Het is officieel een baan voor een flexibele 38 uur, maar daarmee red je het niet; ik werk meer dan het dubbele aantal uren. Soms neem ik een avond vrij, maar ik wil zo min mogelijk missen. Anders hou je het ook niet meer bij.'

Gegevens

'Alle gegevens die via de produktieleiding tot me komen, probeer ik binnen mijn afdeling zo goed mogelijk te verdelen. Dat gaat niet altijd van een leien dakje, omdat er te veel op een hoop gegooid wordt in een te kort tijdsbestek. Het is een leerproces. Twee jaar geleden heeft men een planning gemaakt, die in de praktijk toch niet helemaal vlekkeloos blijkt te verlopen. Met de geplande hoeveelheid mensen blijk je dit gebouw niet te kunnen runnen. Als je van 38 uur de man uitgaat, dan is dat veel te weinig.'

'De eerste maand zat ik er al mee dat een groot deel van het personeel eigenlijk nog moest worden opgeleid in het theatervak. Daar is vanaf de eerste dag nooit tijd voor geweest. Die mensen zijn voor de leeuwen gegooid, met meteen vier produkties. En we moesten werken met een geavanceerde techniek, die nog onbekend was in Nederland. Na ruim een half jaar gaat het wat beter. De voorstellingen hebben daar gelukkig niet echt onder geleden, afgezien van misschien eens een orkestlicht dat uit was. Maar tijdens de proefbouw van *DIE FLEDERMAUS* is in de haast een heel hefpodium kromgedrukt, omdat daar nog een enorme bouw van decorpraktikabels onder stond.'

Mensen

'Omdat we met te weinig mensen werken, lopen de technici compleet op hun tandvlees, maar gelukkig hebben ze nog een behoorlijke dosis enthousiasme. De snelle wisseling van het afbreken en voorbereiden van voorstellingen en manifestaties in dit gebouw is slopend. Het probleem met zo'n ploegenwisseling is dat het team dat opbouwt, een ander is dan het team dat daar 's middags redelijk vreemd binnenkomt. Er worden wel gegevens van de dag met de avondploeg uitgewisseld, maar ik ben dan toch de coördinerende figuur die het geheel draaiende moet houden.'

Leerproces

'Bij gelijktijdig plaatsvindende repetities en premières van ballet en opera, die elkaar snel opvolgen, zijn vooral de repetitieruimtes te klein. De ruimte om dat grote toneel heen is ook weer te klein. De produkties die doordraaien staan ergens aan de zijkant opgeslagen. Er zijn verder kleine kinderziektes: we hebben bijvoorbeeld enige problemen met de computergestuurde trekkenwand. Anderzijds worden de technische voorzieningen van dit gebouw nog te weinig gebruikt. Maar dat is een leerproces; bovendien moeten sommige voorstellingen ook nog op reis kunnen.'

Hard werken

'De periode vanaf de opening was interessant maar ook heel moeizaam. Er is door iedereen waanzinnig hard gewerkt. Maar nu is er een grens bereikt; hoe lang kan je mensen nog op die top laten werken? Er zal een andere planning moeten komen. Je merkt bij alle repetities dat de tijdsplanning voor ballet en opera te krap is om één voorstelling technisch goed te kunnen voorbereiden. Het is allemaal halve dagen of avonden. Je kunt nooit eens vier dagen en een avond op het toneel aan een produktie werken. Of je eens een paar weken echt op een produktie concentreren. Dat gaat dus ten koste van de technische en artistieke kwaliteit. Buitenlandse regisseurs wordt voorgespiegeld, dat in Het Muziektheater meer mogelijk is dan in welk Europees theater dan ook. Dat is natuurlijk waanzin. Ieder theater heeft z'n grenzen.'

Papieren planning

'Bij de planning is bijvoorbeeld op een verkeerde manier uitgegaan van de zwevende toneelvloeren. Op papier werd voorstelling A op zo'n luchtwagen gezet, een druk op de knop en binnen vijf minuten is zo'n voorstelling verdwenen en staat daar voorstelling B. Dat is natuurlijk schitterend mooi bij een voorstelling met één akte, of met een vaste bouw. Maar aangezien alle voorstellingen groter zijn dan die 16 à 20 bij 14 meter, zit je met een gigantische hoeveelheid randmateriaal. Dus het is niet altijd even "zoefzoef", maar behoorlijk arbeidsintensief. Het duurt vaak een uur – dat je eigenlijk niet kunt missen. Dat schitterende systeem, dat men bij de planning als het neusje van de zalm beschouwde, blijkt kwetsbaar, en hoofdzakelijk alleen bij balletvoorstellingen te kunnen worden gebruikt.'

Brievenbus

'Omdat de voorstellingen veel groter worden dan vroeger, en je om het publiek toch alles te kunnen laten zien met een toneelopening van tussen de 16 en 18 meter moet spelen, is het toneel eigenlijk te ondiep. Er kan al niet eens een zweefwagen op het achtergebied staan, omdat de gespeelde opera's en balletten veelal dieper gingen dan het beschikbare basishoofdtoneel. Anders krijg je een soort brievenbus; een heel brede en ondiepe spleet.'

Extra mensen

'Voor de nieuwe begroting hebben we een vijftiental extra mensen aangevraagd, maar met de huidige tekorten bij De Nederlandse Opera (de belangrijkste subsidiënt van de TOM) ben ik bang dat die kraan gesloten zal blijven. Als er een aantal opera's minder wordt gespeeld en er meer ruimte in de speellijst komt, is het nog maar de vraag of de werkdruk vermindert. Misschien komen er in de ruimte van de opera wel meer ballet- of gastvoorstellingen. Eigenlijk ben ik daar ook wel voor. Want het theater is er een beetje te kostbaar en te mooi voor om het tien dagen per maand leeg te laten staan, al heerst er dagelijks ook nog zo'n hysterische drukte.'

TOM ROODUIJN

overgenomen uit 'De Nederlandse Operakrant' nummer 5 april-mei 1987

OPERA IN ASTORIA

De grote zaal van het Astoriahotel: een gepast decor voor twee komische barokopera's. "Transparant" brengt "Pimpinone" van Telemann en "La Serva Padrona" van Pergolesi. De frivoliteiten van het sluwe kamermeisje en haar schatrijke werkgever worden door Peter Jonckheer geregisseerd en door een groep uitstekende zangers vertolkt. Het barokensemble staat onder leiding van Dirk Verelst. Een aardig zomer intermezzo. Galapremière: woensdag 5 augustus 1987 te 19.30 u. Vanaf donderdag 6 augustus tot en met donderdag 27 augustus telkens te 19.30 u, behalve op maandag. Elke zondag is er ook een Matinée voorstelling. Inlichtingen en kaartenverkoop: Hotel Astoria: Tel.: 02/217.62.90 - T.I.B.: Tel.: 02/513.89.40

Dans

Vrijdag 21 augustus 87 om 22u.

■ La Crevêche

door Michèle Noiret
en Jean-Christian Chalon

In de vertikaal opgehangen cocon vermoeden we de aanwezigheid van een raadselachtig wezen, la Crevêche...

Geïnspireerd op de boeken van Joseph Noiret «Histoires naturelles de la Crevêche» en «L'espace oblique»

Choreografie van Michèle Noiret en Jean-Christian Chalon.
Muziek van Pierre Van Dormael en David Gistelinck.
Kostuums van Anne Frère.
Decor van Jean-Paul Wanyberg.
Verlichting van Mathieu Wilputte.
Productie : Services et Productions v.z.w.

Voorgesteld door het Maison du Spectacle asbl met de hulp van Tournées Art et Vie

Dienstanimatie van de Stad Brussel

Binnenplaats van het Bellonahuis
In het Maison du Spectacle
Vlaamsesteenweg, 46
1000 Brussel

Reserveren verplicht
Tel. (02) 511 85 27, 511 04 09

Vrije toegang

Bij slecht weer zullen de voorstellingen plaatsvinden in het Rijkeklaren Centrum, Rijkeklarenstraat, 24 te 1000 Brussel, met uitzondering van de eerste voorstelling *Hiai* door het Théâtre Impopulaire.

Verantwoordelijke uitgever : Stad Brussel.

T H E A T E R T E C H N I S C H E   D A G E N   T E A M S T E R D A M .

Onze Nederlandse collega's van de "Vereniging voor Podiumthechnologie" organiseren een theatertechnisch congres dat van 25 tot 30 augustus 1987 in het nieuwe Muziektheater van Amsterdam zal doorgaan. Er worden 1500 deelnemers verwacht.

Aansluitend aan het congres heeft de "Uitmarkt" plaats, te vergelijken met de bij ons bekende Spektakelbeurs of Theatermarkt.

Tijdens het congres houden de toeleveringsbedrijven hun theatertechnische vakbeurs. Deze zal doorgaan in de parkeergarage onder het Muziektheater.

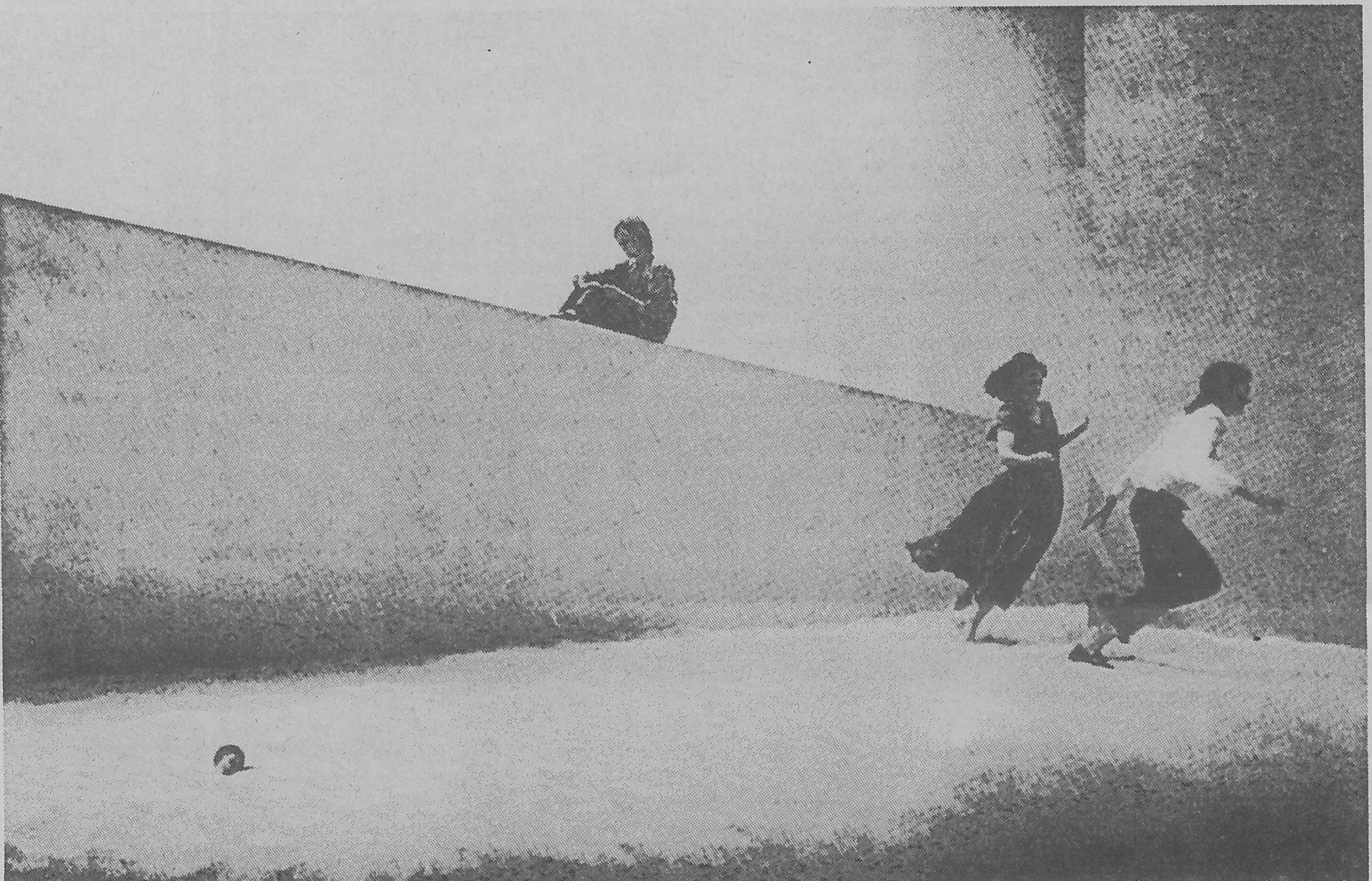
De OISTAT organiseerde een symposium onder voorzitterschap van Prof. August Everding (Duitse Bondsrepubliek) met als thema "Assimilatie van theoretisch en praktisch geschoolde medewerkers aan het theater".

In het foyer worden de werken tentoongesteld van de deelnemers aan de door de OISTAT georganiseerde Architectuurprijskamp. Voor deze wedstrijd kwamen een duizendtal inzendingen binnen.

Tevens zal tijdens het congres het pas uitgegeven "Wie is Wie in het Nederlandse Theater" te koop aangeboden worden.

PROGRAMMA van het CONGRES :

Maandag 24.8 en	
Dinsdag 25.8 :	Opstelling van de tentoonstelling en ontvangst van de buitenlandse gasten.
Woensdag 26.8 :	
9.30 h.	Opening van het congres en van de tentoonstelling.
10,30 - 13 h.	Ledenvergadering van de Vereniging voor Podiumtechnologie.
13 h. - 14 h.	Middagpauze.
15 h.	In het Auditorium van het Muziektheater: proclamatie van de Architectuurwedstrijd. Demonstratie van de technische mogelijkheden van het Muziektheater met rondleiding.
Donderdag 27.8.:	
9,30 - 17 h.	Tentoonstelling.
10,30 - 12 h.	Symposium.
12 - 13 h.	Middagpauze.
14 - 16 h.	Discussie n.a.v. het Symposium.
Vrijdag 28.8.:	
9,30 - 17 h.	Tentoonstelling.
19 h.	Party voor alle deelnemers.
Zaterdag 29.9.:	
9,30 - 17 h.	Tentoonstelling.
Zondag 30.8.:	
10 - 17 h.	Uitmarkt.

Remagen, *d'après Anna Seghers, mise en scène de Jacques Lassalle, décors de Yannis Kokkos (festival d'Avignon, 1978).* Remagen *constitue un cas limite : «J'ai entièrement recopié la nouvelle à la main, a dit Yannis Kokkos. J'ai prélevé à l'intérieur du texte, avec des encres différentes, les choses qui me parlaient le plus : l'angle du mur blanc, l'ombre courte, un cri, un chant, une musique. J'ai constitué à partir de là un texte de travail inintelligible. J'ai essayé de ramasser l'essentiel, de restituer une sensation, de trouver quelque chose qui fasse penser à la fois à un camp de concentration, mais sans aucune dramatisation, et à une place de village. Un lieu où le spectateur puisse projeter sa propre écoute du texte sur l'image...» (Phot. ©Claude Bricage/Photeb.)*